

«ՄԱՄԿՈՆ»

ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՄԲ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

2021թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-Ի ԴՐՈՒԹՅԱՄԲ
ԵՎ ԱՅՆ ԱՄՍԱԹՎԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԵՎ

ԱՆԿԱՆ ԱՈՒԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
Ֆինանսական հաշվետվություններ	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	8
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն	9
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	10

ԱՆԿԱՍ ԱՌՈՂԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵՋՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Ներկայացվում է «Սամկոն» ՄԳԸ-ի մասնակիցներին

Կարծիք

Մենք առդիտի ենք ենթարկել «Սամկոն» ՄԳԸ-ի (այսուհետ՝ Հնկերություն) կից ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 31-ը դեկտեմբերի 2021թ., այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համար ֆինանսական արդյունքի մասին, սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության եղանակայի մասերի վերաբերյալ համառոտագիրը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Հնկերության ֆինանսական վիճակը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտվող տարվա ֆինանսական արդյունքը և դրամական հոսքերը՝ համաձայն փոքր և միջին կազմակերպությունների Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտի (ՓՄԿ-ների ՖՀՄՍ):

Կարծիքի հիմք

Մենք առդիտն իրականացրել ենք առդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է այս եզրակացության «Առդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների առդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Հնկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրի (ՀԷՄՍՆ կանոնագիր) և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀՄԷՄՆ կանոնների: Համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար ու համապատասխան առդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Հանգամանքի շեշտադրում

Մենք ուշադրություն ենք հրավիրում ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություն 26-ի վրա, որտեղ ներկայացված են հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած դեպքերը: Մեր կարծիքը չի ձևափոխվել այս հանգամանքի առկայությամբ:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Հնկերության ղեկավարությունը պատասխանատու է ՓՄԿ-ների ՖՀՄՍ-ի համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խնդարություններից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս՝ ղեկավարությունը պատասխանատու է Հնկերության անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի Հնկերությունը լուծարելու կամ Հնկերության

գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլևտրանք:

Կառավարման օգակներում գտնվող անձինք պատասխանատու են ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն:

Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՆ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ սխալի կամ խարդախության արդյունքում, և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՆ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում:
- ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Շնկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ, և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ իրավիճակների վերաբերյալ, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Շնկերության անընդհատ գործելու կարողության վրա: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Շնկերության դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:

- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Ղեկավարությանը, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Թաթույ Մովսիսյան
Գլխավոր տնօրեն

Ղուկաս Աթոյան
Առաջադրանքի ղեկավար

14 հունիսի, 2022թ.,
ք.Երևան, Պ.Սևակի 8

«Մամկոն» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

000 դրամ	Ծանոթ.	31/12/21	31/12/20
Ակտիվ			
Հիմնական միջոցներ	6	950,679	916,979
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ		15,360	-
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		966,039	916,979
Պաշարներ	7	3,306,227	3,508,253
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր	8	1,052,195	1,142,340
Դեբիտորական պարտքեր հարկերի գծով		16,608	4,216
Տրված կանխավճարներ	9	45,858	9,989
Տրված փոխառություններ		182,250	
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10	370	34,391
Այլ ընթացիկ ակտիվներ		4,780	9,401
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		4,608,288	4,708,590
Ընդամենը ակտիվներ		5,574,327	5,625,569
Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ			
Կանոնադրական կապիտալ	11	388,281	388,281
Կուտակված շահույթ		731,748	2,837,432
Պահուստային կապիտալ		85,137	85,137
Ընդամենը սեփական կապիտալ		1,205,166	3,310,850
Երկարաժամկետ բանկային վարկեր և փոխառություններ	12	726,446	865,103
Ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորություններ	13	82,331	147,787
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	15	25,038	26,739
Ակտիվների և վերաբերող շնորհներ		12,345	
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		846,160	1,039,629
Կարճաժամկետ բանկային վարկեր	12	454,474	435,859
Ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորություններ	13	78,473	111,216
Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր	14	214,379	141,430
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ		24,062	64,913
Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր աշխատավարձի գծով		120,640	26,605
Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր մասնակիցներին		1,698,552	60,779
Այլ ընթացիկ պարտավորություններ և պահուստներ		932,421	434,288
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		3,523,001	1,275,090
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		5,574,327	5,625,569

Տնօրեն

Գլխավոր հաշվապահ

Մամվել Գորոյան

Մանվել Սկրտյան

**«Սամկոն» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն
Ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն
2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար**

000 դրամ

	<i>Ծանոթ.</i>	<i>31/12/21</i>	<i>31/12/20</i>
Հասույթ	16	4,738,640	3,885,843
Վաճառքի ինքնարժեք	17	(3,527,086)	(3,189,183)
<i>Համախառն շահույթ</i>		<u>1,211,554</u>	<u>696,660</u>
Իրացման ծախսեր	18	(244,761)	(147,264)
Վարչական ծախսեր	19	(140,422)	(127,273)
Այլ եկամուտներ		28,065	185,448
Այլ ծախսեր		(120,250)	(157,068)
<i>Գործառնական շահույթ</i>		<u>734,186</u>	<u>450,503</u>
Ֆինանսական ծախսեր	19	(121,345)	(124,056)
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ (վնաս)		52,190	(166,796)
<i>Շահույթ մինչև հարկումը</i>		<u>665,031</u>	<u>159,651</u>
Շահութահարկի գծով ծախս	20	(32,060)	(67,662)
<i>Զուտ շահույթ</i>		<u>632,971</u>	<u>91,989</u>

Տնօրեն

Սամվել Գորոյան

Գլխավոր հաշվապահ

Մանվել Մկրտչյան

**«Սամկոն» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար**

Մ000 դրամ

	Կանոնա- դրական կապիտալ	Կուտակված շահույթ	Պահուս- տային կապիտալ	Ընդամենը
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	388,281	3,224,151	85,137	3,697,569
Շահաբաժինների հայտարարում		(451,385)		(451,385)
Հաշվետու տարվա զուտ շահույթ		91,989		91,989
Կուտակված շահույթի ճշգրտում		(27,323)		(27,323)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	388,281	2,837,432	85,137	3,310,850
Շահաբաժինների հայտարարում		(2,738,655)		(2,738,655)
Հաշվետու տարվա զուտ շահույթ		632,971		632,971
Կուտակված շահույթի ճշգրտում				
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	388,281	731,748	85,137	1,205,166

Տնօրեն

Սամվել Գորոյան

Գլխավոր հաշվապահ

Մանվել Մկրտչյան

«Սամկոն» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն
2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

000 դրամ	2021	2020
Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Ապրանքների իրացումից և ծառայությունների մատուցումից	5,465,674	5,284,299
Բյուջեից ԱԱՀ-ի հետվերադարձ	9,000	127,000
Այլ մուտքեր	10,885	13,854
Վճարումներ մատակարարներին	(3,322,657)	(3,777,742)
Վճարումներ աշխատակիցներին և նրանց անունից	(466,645)	(344,900)
Շահութահարկի կանխավճարներ	(49,770)	(80,753)
Վճարումներ բյուջե	(109,480)	(282,623)
Վճարումներ կուտակային վճարների գծով	(10,522)	(5,845)
Այլ ելքեր	(31,846)	(36,804)
Գործառնական գործունեությունից դրամական զուտ հոսքեր	1,494,639	896,486
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Ոչ ընթացիկ նյութական և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերումից	(125,012)	(141,846)
Տրված փոխառություններից	(1,245,790)	(557,610)
Տրված փոխառությունների մարումից	1,063,540	557,610
Ներդրումային գործունեությունից դրամական զուտ հոսքեր	(307,262)	(141,846)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Ստացված վարկերից և ֆինանսական վարձակալությունից	766,222	742,543
Ստացված վարկերի և ֆինանսական վարձակալության մարումից	(797,478)	(570,068)
Փոխառությունների ստացումից	184,500	613,940
Փոխառությունների մարումից	(184,500)	(1,000,140)
Վճարված տոկոսներ	(119,986)	(124,056)
Վճարած շահաբաժիններ	(1,070,268)	(381,865)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական զուտ հոսքեր	(1,221,510)	(719,646)
Ընդամենը դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	(34,133)	34,994
արտաբժույթի փոխարժեքային տարբերություններ	112	(802)
Դրամական միջոցների մնացորդը առ 1 հունվարի	34,391	199
Դրամական միջոցների մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	370	34,391

Տնօրեն

Սամվել Գորոյան

Գլխավոր հաշվապահ

Սանվել Մկրտչյան

1. Ընդհանուր տեղեկություններ

1.1. Նկարագիր և գործունեություն

«Սամկոն» ՍՊԸ-ն (այսուհետ՝ Ընկերություն) հիմնադրվել է 2001թ.:

Ընկերության հիմնական գործունեությունը՝ կոնյակի արտադրությունն է:

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ ք.Երևան, Տալադրիչների փող. 8 շենք, բն. 9, գործունեության հասցեն՝ ք. Արմավյան, Հասիսի 20:

Ընկերության աշխատակիցների միջին ցուցակային թվաքանակը 2021թ. 130 անձ է, իսկ 2020թ.՝ 115:

1.2. Կորպորատիվ կառուցվածք

Ընկերության կանոնադրական կապիտալը կազմում է 388,281,000 (երեք հարյուր ութսուներեք միլիոն երկու հարյուր ութսուներեք հազար) ՀՀ դրամ: Բաժնեմասերի 86.535%-ը պատկանում է ՀՀ քաղաքացի Սամվել Գորոյանին, ով նաև Ընկերության տնօրենն է, իսկ 13.465%-ը՝ ՀՀ քաղաքացի Ռուբեն Գորոյանին:

Ընկերության կառավարման բարձրագույն մարմինն Ընկերության մասնակիցների ընդհանուր ժողովն է, որն ունի Ընկերության կառավարման և գործունեության ցանկացած հարցի վերջնական լուծման իրավունք: Ընկերության ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնում է Ընկերության տնօրենը, որն ընտրվում է Ընկերության մասնակիցների ընդհանուր ժողովի կողմից երեք տարի ժամկետով:

2. ՓՄԿ-ների ՖՀՄՄ-ին համապատասխանությունը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Փոքր և միջին կազմակերպությունների ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտին (ՓՄԿ-ների ՖՀՄՄ) համապատասխան:

3. Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթը

ՀՀ արժույթը ՀՀ դրամն է, որը Ընկերության ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթն է:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ցույց է տրված հազար դրամներով՝ առանց ստորակետից հետո տասնորդական կիշի:

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի համառոտ նկարագիրը

4.1. Զափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով: Սովորաբար սկզբնական արժեքը հիմնված է ակտիվի դիմաց տրված հատուցման իրական արժեքի վրա:

4.2. Ֆինանսական հաշվետվությունների կազմը

Ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված են՝

- ա) ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն՝ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Ընթացիկ և ոչ ընթացիկ ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են առանձին դասակարգմամբ.
- բ) ֆինանսական արդյունքի մասին մեկ հաշվետվություն՝ տվյալ ժամանակաշրջանի համար: Ընկերությունը ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում ճանաչված ծախսերի բաժանումը (վերլուծումը)՝ օգտագործելով դրանց գործառույթի վրա հիմնված դասակարգումը.
- գ) սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն՝ տվյալ ժամանակաշրջանի համար.
- դ) դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն՝ տվյալ ժամանակաշրջանի համար: Գործառնական գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի մասին տեղեկատվությունը ներկայացվում է՝ օգտագործելով

ուղղակի մեթոդը: Վճարված տոկոսները դասակարգվում են որպես ֆինանսավորման, ստացված տոկոսներն ու շահաբաժինները՝ որպես ներդրումային գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքեր: Վճարված հարկերը դասակարգվում են որպես գործառնական գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքեր:

ե) ծանոթագրություններ, որոնք բաղկացած են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի համառոտ նկարագրից և այլ բացատրական տեղեկատվությունից:

Ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտվում է ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր գումարների՝ նախորդ ժամանակաշրջանի (նախորդ տարի) համադրելի տեղեկատվությունը: Երբ Հնկերությունը իր ֆինանսական հաշվետվություններում փոփոխում է հողվածների ներկայացումը կամ դասակարգումը, ապա վերադասակարգում է համադրելի գումարները, բացի այն դեպքերից, երբ վերադասակարգումն անիրագործելի է:

4.3. Հիմնական միջոցներ

Չափումը ճանաչման պահին

Հիմնական միջոցի միավորը, որը կարող է ճանաչվել որպես ակտիվ, պետք է չափվի իր սկզբնական արժեքով, որը ճանաչման ամսաթվի դրությամբ անհապաղ վճարման գնի համարժեքն է: Երբ վճարումը վճարման նորմալ պայմաններով նախատեսված ժամկետից հետաձգվում է, անհապաղ վճարման գնի համարժեքի և ընդհանուր վճարումների տարբերությունը ճանաչվում է որպես տոկոսային ծախս:

Սկզբնական արժեքի տարրերն են, մասնավորապես՝ գնման գինը, ներկրման տուրքերը, չփոխհատուցվող հարկերը և պարտադիր այլ վճարները, ակտիվը համապատասխան վայր հասցնելու և ղեկավարության նախանշած նպատակներով օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ ուղղակիորեն կապված ցանկացած ծախսում: Գործարկման և նման նախաարտադրական ծախսումները հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքում չեն ներառվում: Սկզբնական արժեքը որոշելիս առևտրային գեղչերը և արտոնությունները հանվում են:

Չափումը ճանաչումից հետո

Հիմնական միջոցի միավորը՝ որպես ակտիվ ճանաչելուց հետո, հաշվառվում է իր սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)՝ հաևած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները:

Մաշվածություն

Հիմնական միջոցների բոլոր դասերի նկատմամբ կիրառվում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայությունը որոշելիս հաշվի են առնվում Հնկերության կողմից ակտիվի ենթադրվող օգտագործելիությունը, ակնկալվող ֆիզիկական մաշվածությունը, տեխնիկական հնացածությունը, հիմնական միջոցի օգտագործման իրավական կամ նման այլ սահմանափակումներ:

Հնկերությունը հիմնական միջոցների խմբերի նկատմամբ կիրառում է հետևյալ օգտակար ծառայությունները.

Շենքեր	50 տարի
Հոսքային գիծ	15 տարի
Այլ մեքենաներ և սարքավորումներ	5-15 տարի
Արտադրական գույք	5-10 տարի
Այլ հիմնական միջոցներ	5 տարի

Հողամասը ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայություն, հետևաբար դրա համար մաշվածություն չի հաշվարկվում:

Ակտիվի մաշվածությունը սկսում է հաշվարկվել, երբ այն մատչելի է օգտագործման համար, այսինքն՝ երբ այն գտնվում է այնպիսի վայրում և վիճակում, որն անհրաժեշտ է՝ ղեկավարության նախանշած նպատակով այն օգտագործելու համար: Ակտիվի մաշվածության հաշվարկումը դադարում է ակտիվի՝ որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգվելու (կամ որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգված օտարման խմբում ներառվելու) և ակտիվն ապաճանաչելու ամսաթվերից ամենավաղով:

Հետագա ծախսումները

Հիմնական միջոցի միավորին վերաբերող հետագա ծախսումներն ավելացվում են դրա հաշվեկշռային արժեքին (կապիտալացվում են), եթե այդ ծախսումները բավարարում են ճանաչման չափանիշները: Մասնավորապես, հիմնական միջոցի միավորի վրա հոր մասի ավելացման, կամ հիմնական միջոցի միավորի մի մասի պարբերաբար փոխարինման ծախսումները ավելացվում է հիմնական միջոցի միավորի հաշվեկշռային արժեքին (կապիտալացվում է): Հիմնական միջոցների փոխարինվող մասերը ենթակա են ապաճանաչման:

Ամենօրյա սպասարկման ծախսումները չեն ավելացվում հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքին (չեն կապիտալացվում):

Ապաճանաչում

Հիմնական միջոցի միավորի հաշվեկշռային արժեքը պետք է ապաճանաչվի, երբ՝

ա) այն օտարվում է, կամ

բ) ապագա ոչ մի տնտեսական օգուտ չի ակնկալվում դրա օգտագործումից կամ օտարումից:

4.4. Ակտիվների արժեզրկում

Սույն պարագրաֆի դրույթները վերաբերում են հիմնական միջոցներին:

Շնչեթությունը յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատում է՝ առկա է արդյոք որևէ հայտանիշ, ըստ որի ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել: Եթե առկա է որևէ այդպիսի հայտանիշ, ապա Շնչեթությունը գնահատում է ակտիվի փոխհատուցվող գումարը:

Եթե առկա է որևէ հայտանիշ, ըստ որի՝ ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել, ապա փոխհատուցվող գումարը գնահատվում է առանձին ակտիվի համար: Եթե հնարավոր չէ գնահատել առանձին ակտիվի փոխհատուցվող գումարը, Շնչեթությունը որոշում է այն դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը (ակտիվի դրամաստեղծ միավոր):

Արժեզրկումից կորուստ

Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև դրա փոխհատուցվող գումարը այն և միայն այն դեպքում, եթե ակտիվի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է, քան դրա հաշվեկշռային արժեքը: Այդ նվազումն իրենից ներկայացնում է արժեզրկումից կորուստ:

Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված գումարով: Վերագնահատված ակտիվի արժեզրկումից ցանկացած կորուստ դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո ապագա ժամանակաշրջանների համար ակտիվի գծով մաշվածության (ամորտիզացիայի) հաշվեզրումը ճշգրտվում է՝ ակտիվի վերանայված հաշվեկշռային արժեքի և մնացորդային արժեքի (եթե այդպիսին գոյություն ունի) տարբերությունը նրա մնացորդային օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու նպատակով:

Արժեզրկումից կորստի հակադարձում

Արժեզրկումից կորստի հակադարձմանը վերագրելի ակտիվի ավելացած հաշվեկշռային արժեքը չպետք է գերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան ամորտիզացիայի կամ մաշվածության), եթե նախորդ տարիներին այդ ակտիվի գծով արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

Ակտիվի, բացառությամբ գուղվիլի, գծով արժեզրկումից կորստի հակադարձումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ երբ ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով: Վերագնահատված ակտիվի արժեզրկումից կորստի ցանկացած հակադարձում դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ:

Արժեզրկումից կորստի հակադարձումը ճանաչելուց հետո ապագա ժամանակաշրջանների համար ակտիվի գծով մաշվածության (ամորտիզացիայի) հաշվեզրումը ճշգրտվում է՝ ակտիվի վերանայված հաշվեկշռային արժեքի և մնացորդային արժեքի (եթե այդպիսին գոյություն ունի) տարբերությունը նրա մնացորդային օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու նպատակով:

4.5. Պաշարներ

Սկզբնական չափում

Սկզբնական ճանաչման պահին պարզանքը չափում են սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով):

Պաշարների ինքնարժեքը ներառում է մեք ընդունե ծախսումները, արտադրանքի վերամշակման բոլոր ծախսումները և պաշարները ներքա ըսնվելու վայր և վճարվի բերելու հետ կապված բոլոր այլ ծախսումները:

Պաշարների ձեռքբերման ծախսումները ներառում են ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը և հարկերը (բացառությամբ կրակը, որակը հարկային մարմինների կողմից ենթակա են Հնկերությանը ետ վերադարձման), ինչպես նաև արտադրության ընթացքի ընթացքում և այլ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն կապված են ապրանքների, կրթված և հաստատումների ձեռքբերման հետ: Ձեռքբերման ծախսումները որոշելիս առևտրային գեղընդ, գնում ընթացքում և նեմատայիլ այլ ճշգրտումները հանվում են:

Պաշարների վերամշակման ծախսումները ներառում են արտադրանքի վերամշակման հետ ուղղակիորեն կապված ծախսումները, ինչպես նաև պահուստի գծով ուղղակի ծախսումները: Այն ներառում է նաև պատրաստի արտադրանքի վառ պարզանքային բաշխվող հաստատուն և փոփոխուն արտադրական վերադիր ծախսումները, որակը կատարվում են կրթները պատրաստի արտադրանք դարձնելու (վերամշակելու) ընթացքում:

Պաշարների ինքնարժեքի մեք այլ ծախսումները ներառվում են միայն այն չափով, որ չափով դրանք կատարվել են՝ պաշարները ներքա ըսնվելու վայր և պատրած վիճակի բերելու համար:

Պաշարների ինքնարժեքի մեք չներառվող և որակը կատարման ժամանակաշրջանում ծախս ճանաչվող ծախսումների օրինակներ են՝

- ա) գերհորմոնալիզացիոն ծախսումները՝ կապված նյութերի, աշխատուծի և արտադրական այլ ծախսումների գերածախսի հետ:
- բ) պահպանման ծախսումները, բացառությամբ էթե դրանք անհրաժեշտ են արտադրության գործընթացում՝ նախքան հաջորդ արտադրական վառլին անցնելը:
- գ) վառչական վերադիր ծախսումները, որակը կապված չեն պաշարները ներկա գտնվելու վայր հասցնելու կամ պատրած վիճակի բերելու հետ:
- դ) վճարողի ծախսումները:

Երբ պաշարները մեք են բերվում ենտածված մարման ժամկետով, ապա վճարման նորմալ պայմաններում ձեռքբերման գին և վճարված գումարի տարբերությունը, ճանաչվում է որպես տոկոսային ծախս Հիմնադրման անբող ժամանակաշրջանի ընթացքում:

Ինքնարժեքի ըսնումներ

Փոխադարձ փոխարկելի չհանդիսացող պաշարների, ինչպես նաև հատուկ նախագծերի համար նախատեսված ու արտադրված ապրանքների կամ ծառայությունների միավորի ինքնարժեքը հաշվարկվում է կոնկրետ արտադրանքի ինքնարժեքի որոշման ճանապարհով:

Փոխադարձ փոխարկելի հանդիսացող պաշարների ինքնարժեքը որոշվում է ԱՄԱԵ (առաջին մուտք առաջին էլք) արժեքով:

ձեռագա չափում

Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով:

Պաշարների ինքնարժեքը իջեցվում է մինչև իրացման գուտ արժեքի մակարդակ՝ ըստ տեսակների հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ:

Պաշարների ինքնարժեքի ցանկացած իջեցման գումար՝ մինչև իրացման գուտ արժեք, և պաշարների բոլոր կորուստները ճանաչվում են որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, երբ կատարվել է ինքնարժեքի իջեցումը կամ առաջացել է կորուստը: Պաշարների ցանկացած իջեցման գումարի ցանկացած վերականգնման գումար, որը առաջացել է իրացման գուտ արժեքի աճից, ճանաչվում են որպես պաշարների՝ ծախս ճանաչված գումարի նվազեցում այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, երբ տեղի է ունեցել վերականգնումը:

Ոչ իրացվելի պաշարները դուրս են գրվում իրենց հաշվեկշռային արժեքով: Ոչ իրացվելի են այն պաշարները, որոնք չեն իրացվել կամ օգտագործվել հաշվեկշռում հաշվառելուց 12 ամսվա ընթացքում և որոնք հավանական է, որ որևէ այլ ձևով չեն օգտագործվի՝ կապված դրանց բարոյական հնացման, որակի վատացման և այլ պատճառներով:

4.6. Հիմնական ֆինանսական գործիքներ

Բաղադրականության ցուցումներ

Հիմնական ֆինանսական գործիքների նկատմամբ Հնկերությունը կիրառում է ՓՄԿ-ների ՖՀՄՄ-ի 11-րդ և 12-րդ բաժինների պահանջներն ամբողջությամբ:

Հիմնական ֆինանսական գործիքներ են, մասնավորապես, անտրական դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերը, դրամական միջոցները, տրամադրված և ստացված փոխառությունները, վարկերը:

Սկզբնական ճանաչում

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, երբ այն դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Սկզբնական չափում

Երբ ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը սկզբնապես ճանաչվում է, այն չափվում է գործարքի գնով (ներառյալ գործարքի հետ կապված ծախսումները, բացի այն ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների սկզբնական չափման, որոնք հետագայում չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով), բացառությամբ էթե համաձայնություն, ըստ էության, իրենից ներկայացնում է ֆինանսավորման գործարք՝ կամ գործարքի կողմ հանդիսացող կազմակերպություններից մեկի մոտ առաջացնելով ֆինանսական պարտավորություն, կամ կոնտրագենտի մոտ՝ ֆինանսական ակտիվ: Համաձայնությունը հանգեցնում է ֆինանսավորման գործարքի, էթե վճարումը հետաձգվում է ավելի, քան սովորական գործունեության համար ընդունված ժամկետները, օրինակ՝ ապրանքների իրացման նպատակով գնորդին տրամադրվում է հետաձգված անտոկոս վճարումների իրավունք (անտոկոս կրեդիտավորում) կամ ֆինանսավորվում է մի տոկոսադրույքով, որը շուկայական տոկոսադրույք չէ, օրինակ՝ աշխատողին տրամադրում է անտոկոս կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով վարկ: Էթե համաձայնությունը հանգեցնում է ֆինանսավորման գործարքի, ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է ապագա վճարումների ներկա արժեքով՝ զեղչված համանման պարտքային գործիքի շուկայական տոկոսադրույքով, որը որոշվել էր սկզբնական ճանաչման պահին:

Հետագա չափում

Ցուրաբանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ֆինանսական գործիքները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ առանց հանելու գործառնության հետ կապված որևէ ծախսում, որը Հնկերությունը կարող է կրել վաճառքի կամ այլ օտարման դեպքում:

Որպես ընթացիկ ակտիվներ կամ ընթացիկ պարտավորություններ դասակարգված պարտքային գործիքները չափվում են դրամական միջոցների կամ այլ հատուցման չզեղչված գումարով, որն ակնկալվում է, որ կվճարվի կամ կստացվի (այսինքն՝ արժեզրկումը հանած), բացառությամբ էթե համաձայնությունը հանգեցնում է ֆինանսավորման գործարքի:

Ամորտիզացված արժեք և արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաբվի դրությամբ ստորև նշվածների գուտ գումարն է՝

ա) գումարը, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին,

բ) հանած հիմնական գումարի ցանկացած մարումներ,

զ) գումարած կամ հանած սկզբնական ճանաչման գումարի և մարման գումարի միջև ցանկացած տարբերության կուտակված ամորտիզացիան՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով,

դ) հանած ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման կամ անհավաքագրելիության գծով ցանկացած նվազեցում (ուղղակիորեն կամ կարգավորող հաշիվների օգտագործման միջոցով):

Արդյունավետ տոկոսադրույքը այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի կամ, եթե տեղի է, ավելի կարճ ժամանակաշրջանի համար, գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները ճշգրտորեն գեղչում է մինչև ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը: Արդյունավետ տոկոսադրույքը որոշվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահի դրությամբ հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա: Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի համաձայն՝

ա) ֆինանսական ակտիվի (պարտավորության) ամորտիզացված արժեքը ամպագա դրամական մուտքերի (վճարումների) ներկա արժեքն է՝ գեղչված արդյունավետ տոկոսադրույքով.

բ) ժամանակաշրջանի տոկոսային ծախսը (եկամուտը) հավասար է ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆինանսական պարտավորության (ակտիվի) հաշվեկշռային արժեքի և ժամանակաշրջանի արդյունավետ տոկոսադրույքի արտադրյալին:

Ինքնարժեքով կամ ամորտիզացված արժեքով չափված ֆինանսական գործիքների արժեզրկում

Ցուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ Հնկերությունը գնահատում է՝ արդյոք առկա է ինքնարժեքով կամ ամորտիզացված արժեքով չափված որևէ ֆինանսական ակտիվի արժեզրկված լինելու անկողմնակալ վկայություն: Եթե առկա է արժեզրկված լինելու անկողմնակալ վկայություն, Հնկերությունը անմիջապես ճանաչում է արժեզրկումից կորուստ՝ շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի արժեզրկված լինելու անկողմնակալ վկայությունը ներառում է ակտիվի տիրապետողի ուշադրությանն արժանացած դիտարկելի տվյալները՝ հետևյալ կորստի դեպքերի վերաբերյալ

ա) թողարկողի կամ փոխառուի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները.

բ) պայմանագրի խախտումը, օրինակ՝ տոկոսների կամ հիմնական գումարի չվճարումը կամ վճարման ուշացումը.

գ) պարտապանի ֆինանսական դժվարությունների հետ կապված՝ տնտեսական կամ իրավական պատճառներով, պարտատիրոջ կողմից պարտապանին զիջումների տրամադրումը, որը այսպես պարտատերը չէր նախատեսի.

դ) հավանական է դարձել, որ պարտապանը կսնանկանա կամ կենթարկվի այլ ֆինանսական վերակազմավորման.

ե) դիտարկելի տվյալներ, որոնք վկայում են, որ ֆինանսական ակտիվների խմբի գծով, դրանց սկզբնական ճանաչումից հետո, առկա է գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի չափելի նվազում, թեև դեռևս հնարավոր չէ որոշակիացնել այդ նվազումը խմբի առանձին ֆինանսական ակտիվների գծով:

Հափում

Ինքնարժեքով կամ ամորտիզացված արժեքով չափված ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստը ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղչված՝ գնահատված դրամական միջոցների հոսքերի ներկա արժեքի միջև եղած տարբերությունն է: Եթե այդպիսի ֆինանսական գործիքն ունի փոփոխուն տոկոսադրույք, արժեզրկումից կորուստը չափելու նպատակով գեղչման դրույքը պայմանագրի համաձայն որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքն է:

Եթե հետագա որևէ ժամանակաշրջանում արժեզրկումից կորստի գումարը նվազում է, և նվազումը կարող է օբյեկտիվորեն կապված լինել արժեզրկումը ճանաչելուց հետո տեղի ունեցած որևէ դեպքի հետ, ապա Հնկերությունը հակադարձում է նախկինում ճանաչված արժեզրկումից կորուստը կամ ուղղակիորեն, կամ կարգավորող հաշիվը ճշգրտելու միջոցով: Հակադարձումը չպետք է հանգեցնի այն բանին, որ ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը (բալոր կարգավորող հաշիվները հանած) գերազանցի այն հաշվեկշռային

արժեքը, որը կլինի, եթե նախկինում արժեքը կունար ճանաչված չլիներ: Հակադարձման գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվների սպաճանաչում

Ընկերությունը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ: (ա) ակտիվը մարվել է կամ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցրել են իրենց ուժը կամ (բ) Ընկերությունը փոխանցել է ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի նկատմամբ իրավունքները կամ կնքել է ակտիվների փոխանցման պայմանագիր, միաժամանակ (i) փոխանցելով ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր էական ռիսկերն ու պարզևստրումները կամ (ii) չփոխանցելով և նաև չպահպանելով ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր էական ռիսկերն ու հատույցները, սակայն չպահպանելով նաև ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Վերահսկողությունը համարվում է պահպանված, եթե մյուս կողմը գործնականում չի կարող ակտիվն ամբողջությամբ վաճառել չփոխկապակցված երրորդ կողմի՝ առանց վաճառքի վրա լրացուցիչ սահմանափակումներ դնելու անհրաժեշտության:

Ապաճանաչումից առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվների դուրսգրում

Ֆինանսական ակտիվները ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն դուրս են գրվում, երբ Ընկերությունը սպառել է դրանց հավաքագրելու բոլոր գործնական հնարավորությունները և եզրահանգել է, որ այդպիսի ակտիվների փոխհատուցման հետ կապված ակնկալիքները անհիմն են: Դուրսգրումը իրենից ներկայացնում է ապաճանաչում: Ընկերությունը կարող է դուրս գրել ֆինանսական ակտիվները, չնայած այդ գումարների վերականգնման (ստացման) համար կիրառվում են հարկադրման միջոցներ, բայց ողջամիտ ակնկալիքներ չկան:

Առևտրական դեբիտորական պարտքեր

Հիմնական վաճառքները կատարվում են վճարման սովորական պայմանների հիմունքով, և դեբիտորական պարտքերը տոկոսակիր չեն: Երբ պարտքը հետաձգվում է վճարման սովորական պայմաններով նախատեսված ժամկետներից, դեբիտորական պարտքերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ցուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքերի հաշվեկշռային արժեքները վերլուծվում են՝ որոշելու համար, թե արդյոք առկա է որևէ անկողմնակալ վկայություն, որ գումարները փոխհատուցելի չեն: Եթե գումարները փոխհատուցելի չեն, արժեքը կորուստը ճանաչվում է անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

Արտարժույթով արտահայտված առևտրական դեբիտորական պարտքերը վերահաշվարկվում են դրամով՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը: Արտարժույթի փոխարժեքային օգուտները կամ վնասները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Տրված փոխառություններ

- Տրված փոխառությունները ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ են:
- Սկզբնական ճանաչման պահին անտոկոս և ցածր տոկոսադրույքով տրված ժամկետային փոխառության գեղչումից (իրական արժեքով չափումից) առաջացած գուտ արդյունքը (վնասը) ճանաչվում է
- սեփական կապիտալում, եթե ֆինանսական ակտիվը մասնակիցների ու նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունների գծով է, և
  - շահույթում կամ վնասում, եթե ֆինանսական ակտիվը այլ կողմերի գծով է:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները դրամարկղում դրամական միջոցներն են և ցայահանջ ավանդները: Դրամական միջոցների համարժեքները պահվում են կարճաժամկետ դրամական պարտավորությունները բավարարելու նպատակով, այլ ոչ թե ներդրման կամ այլ նպատակներով: Որպեսզի ներդրումները որակվեն որպես դրամական միջոցների համարժեքներ, դրանք պետք է լինեն ազատ փոխարկելի՝ նախապես հայտնի դրամական գումարներով, և դրանց արժեքի փոփոխման ռիսկը պետք է լինի ոչ նշանակալի: Հետևաբար, ներդրումները սովորաբար դասվում են դրամական միջոցների համարժեքների շարքին միայն այն դեպքում,

եթե դրանք ունեն մարման կարճ ժամկետ, օրինակ՝ ձեռքբերման օրվանից երեք ամիս, կամ ավելի քիչ: Բանկային օվերդրաֆտները, որոնք ենթակա են ցայսհանջ մարման, կազմում են Հնկերության դրամական միջոցների կառավարման բաղկացուցիչ մասը և, որպես բաղադրիչ, դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում ներառվում են դրամական միջոցներում և դրամական միջոցների համարժեքներում, իսկ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ պարտավորություններում:

Անկողնական կրեդիտորական պարտքեր

Սկզբնական ճանաչման պահին առևտրական կրեդիտորական պարտքը չափվում է սկզբնական արժեքով (սկզբնական հաշվում նշված գումարով), բացառությամբ այն դեպքի, երբ կրեդիտորական պարտքը չի պարունակում ֆինանսավորման նշանակալի բաղադրիչ: Այս դեպքում կրեդիտորական պարտքը չափվում է զեղչված արժեքով:

Ստացված վարկեր և փոխառություններ

Ստացված վարկը և փոխառությունը սկզբնապես չափվում է իր իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը:

Սկզբնական ճանաչման պահին անտոկոս և ցածր տոկոսադրույքով ստացված ժամկետային փոխառության զեղչումից (իրական արժեքով չափումից) առաջացած զուտ արդյունքը (օգուտը) ճանաչվում է

- որպես սեփական կապիտալի այլ տարր, եթե ֆինանսական պարտավորությունը բաժնետերերի ու նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունների գծով է, և
- շահույթում կամ վնասում, եթե ֆինանսական պարտավորությունը այլ կողմերի գծով է:

Սկզբնական չափումից հետո ստացված վարկերը և փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչում

Հնկերությունը ֆինանսական պարտավորությունը (կամ ֆինանսական պարտավորության մի մասը) ապաճանաչում է, երբ այն մարվում է, այսինքն՝ երբ պայմանագրում նշված պարտականությունը կատարվում է կամ չեղյալ է համարվում կամ ուժը կորցնում է: Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված կամ վճարվելիք հատուցման միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Գոյություն ունեցող փոխառուի և փոխատուի միջև նշանակալիորեն տարբերվող պայմաններով պարտքային գործիքների փոխանակությունը հաշվառվում է որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր ֆինանսական պարտավորության ճանաչում: Նմանապես, գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորության կամ դրա մի մասի պայմանների նշանակալի վերափոխումը (անկախ այն բանից, արդյոք այն վերագրելի է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններին) հաշվառվում է որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր ֆինանսական պարտավորության ճանաչում:

Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվը և ֆինանսական պարտավորությունը հաշվանցվում են, և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում են զուտ գումարով այն դեպքում, երբ Հնկերությունը՝

- ա) տվյալ պահին ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, և
- բ) մտադիր է կամ հաշվարկը (մարումը) իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

4.7. Բաժնային գործիքներ

Որպես պարտավորություն կամ սեփական կապիտալ դասակարգումը Հնկերության կողմից թողարկված պարտքային և բաժնային գործիքները դասակարգվում են կամ որպես ֆինանսական պարտավորություններ, կամ էլ որպես սեփական կապիտալ՝ պայմանագրային համաձայնության բովանդակությանը և ֆինանսական պարտավորության ու բաժնային գործիքի սահմանումներին համապատասխան:

Հնկերության կողմից թողարկված բաժնային գործիքները ճանաչվում են ստացված մուտքերի հիման վրա՝ հաևած թողարկմանը ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումները:

Հնկերության սեփական բաժնային գործիքների հետգումը ճանաչվում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում՝ որպես վերջինիս նվազեցում: Հնկերության սեփական բաժնային գործիքների գնման, վաճառքի, թողարկման կամ մարման գծով շահույթում կամ վնասում որևէ օգուտ կամ կորուստ չի ճանաչվում:

4.8. Վարձակալություն Ծորպես վարձակալ

Մեզնական ճանաչում

Վարձակալության ժամկետի մեկնարկի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում վարձակալը ֆինանսական վարձակալության շրջանակներում իր օգտագործման իրավունքները և պարտականությունները ճանաչում է որպես ակտիվ և պարտավորություն՝ վարձակալված գույքի իրական արժեքին հավասար գումարով կամ նվազագույն վարձավճարների ներկա արժեքով, եթե վերջինս ավելի ցածր է, ընդ որում՝ դրանք որոշվում են վարձակալության սկզբի դրությամբ: Վարձակալի ցանկացած սկզբնավորման ուղղակի ծախսում (լրացուցիչ ծախսումներ, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են վարձակալության շուրջ բանակցություններին և համաձայնության ձեռքբերմանը) ավելացվում է որպես ակտիվ ճանաչված գումարին:

Նվազագույն վարձավճարների ներկա արժեքը հաշվարկվում է՝ կիրառելով վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը: Եթե այն հնարավոր չէ որոշել, ապա պետք է կիրառվի վարձակալի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Հետագա չափում

Նվազագույն վարձավճարները բաշխվում են ֆինանսական վճարի և չվճարված պարտավորության նվազեցման միջև՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆինանսական վճարը վարձակալության ժամկետի ընթացքում բաշխվում է ըստ ժամանակաշրջանների այնպես, որպեսզի ստացվի հաստատուն պարբերական տոկոսադրույք յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի պարտավորության մնացորդի նկատմամբ:

Պայմանական ռենտաները ճանաչվում են որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք կատարվում են: Ֆինանսական վարձակալությամբ վարձակալված ակտիվի համար հաշվարկվում է մաշվածություն (ամորտիզացիա)՝ համաձայն այդ տեսակի ակտիվի համար սահմանված քաղաքականության: Եթե ինվանտորեն որոշակի չէ, որ Հնկերությունը վարձակալության ժամկետի ավարտին ձեռք է բերելու սեփականության իրավունքը, ապա ակտիվն ամբողջովին ամորտիզացվում է վարձակալության ժամկետից կամ օգտակար ծառայության ժամկետից առավել կարճ ընթացքում: Ցուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնահատվում է՝ արդյոք ֆինանսական վարձակալությամբ վարձակալված ակտիվը արժեզրկվել է:

Գործառնական վարձակալություն

Որպես վարձակալ, Հնկերությունը գործառնական վարձակալության գծով վարձավճարները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչում է որպես ծախս կամ ծախսում գծային հիմունքով, եթե մեկ աղ սխառնատիկ հիմունք ավելի լավ չի ներկայացնում ակտիվի օգտագործումից օգուտների ստացման ժամանակային գրաֆիկը:

4.9. Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ

Երբ աշխատակիցը հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում Հնկերությանն մատուցել է ծառայություն, Հնկերությունը, աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների չգեղչված գումարը, որոնք ակնկալվում է վճարել այդ ծառայության դիմաց, ճանաչում է՝

ա) որպես պարտավորություն՝ արդեն վճարված գումարները հանելուց հետո: Եթե արդեն վճարված գումարը գերազանցում է հատուցումների չգեղչված գումարը, Հնկերությունը ճանաչում է այդ տարբերությունը որպես ակտիվ՝ այն չափով, որով կանխավճարը կհանգեցնի, օրինակ, ապագա վճարումների: կրճատման կամ դրամական միջոցների վերադարձի, և

բ) որպես ծախս, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ՓՄԿՆ-ների ՖՀՄՍ-ով պահանջվում կամ թույլատրվում է հատուցումների գումարը ներառել մեկ այլ ակտիվի արժեքի մեջ (օրինակ, պաշարների, հիմնական միջոցների դեպքում):

Ընկերությունը փոխհատուցելի բացակայությունների ձևով աշխատակիցների հատուցումների ակնկալվող ծախսումները ճանաչում է՝

ա) կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների դեպքում (օրինակ՝ տարեկան արձակուրդը)՝ այն ժամանակ, երբ աշխատակիցները ծառայություն են մատուցում, որն ավելացնում է իրենց իրավունքները ապագա փոխհատուցելի բացակայությունների նկատմամբ, և

բ) չկուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների դեպքում (օրինակ՝ ժամանակավոր անաշխատուևակությունը)՝ այն ժամանակ, երբ բացակայությունը տեղի է ունենում:

Ընկերությունը կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների գծով ակնկալվող ծախսումները չափում է որպես լրացուցիչ գումար, որը ակնկալում է վճարել որպես հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ կուտակված չօգտագործված իրավունքների արդյունք:

4.10. Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ

Ճանաչում

Պահուստը ճանաչվում է, երբ՝

ա) Ընկերությունն ունի ներկա պարտականություն (իրավական կամ կառուցողական)՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք.

բ) հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տևտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և

գ) պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Պայմանական պարտավորությունը և պայմանական ակտիվը չեն ճանաչվում:

Չափում

Որպես պահուստ ճանաչված գումարը իրենից ներկայացնում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ներկա պարտականությունը մարելու համար պահանջվող ծախսումների լավագույն գնահատականը:

Եթե ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ազդեցությունը էական է, ապա պահուստի գումարը իրենից ներկայացնում է այն ծախսումների ներկա արժեքը, որոնք, ըստ ակնկալության, կպահանջվեն այդ պարտականությունը մարելու համար:

Ջեդչման դրույքը (կամ դրույքները) պետք է լինի այն դրույքը (կամ դրույքները)՝ առանց հաշվի առնելու հարկման ազդեցությունը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի և այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերի ընթացիկ շուկայական գնահատումները: Ջեդչման դրույքը չպետք է արտացոլի այն ռիսկերը, որոնց գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի գնահատումներն արդեն ճշգրտվել են:

Պահուստը պետք է օգտագործվի միայն այն ծախսումների դիմաց, որոնց գծով այդ պահուստը սկզբնապես ճանաչվել էր:

4.11. Հասույք

Գործարքներ

Հասույք առաջանում են հետևյալ գործարքներից՝

ա) արտադրանքի, ապրանքների վաճառք.

բ) ծառայությունների մատուցում.

գ) այլ անձանց կողմից Ընկերության ակտիվների օգտագործում, որը բերում է տոկոսներ:

Զափում

Հասույթը չափվում է ստացված կամ ստացվելիք հատուցման իրական արժեքով: Ստացված կամ ստացվելիք հատուցման իրական արժեքը հաշվի է առնում Հնկերության կողմից տրամադրվող ցանկացած անտրական զեղչերի, ժամկետից շուտ վճարման զեղչերի և քանակային զիջումների գումարները: Հասույթում չի ներառվում երրորդ անձանց անունից հավաքագրված գումարները (օրինակ՝ ԱԱՀ):

Հետաձգված վճարում

Երբ դրամական միջոցների (դրամական միջոցների համարժեքների) ստացումը հետաձգվում է, և հանաձայնության արդյունքում գործարքը վերաձվում է ֆինանսավորման գործարքի, հատուցման իրական արժեքը բոլոր ապագա ստացումների ներկա արժեքն է՝ որոշված պայմանական տոկոսադրույքի կիրառմամբ:

Պայմանական տոկոսադրույքը ստորև նշվածներից առավել հստակորեն որոշելին է՝

ա) նման վարկունակություն ունեցող թողարկողի նամատիպ ֆինանսական գործիքի համար գերակշռող տոկոսադրույք, կամ

բ) տոկոսադրույք, որը զեղչում է ֆինանսական գործիքի անվանական գումարը՝ այն հասցեելով ապրանքների կամ ծառայությունների ընթացիկ վաճառքի գին:

Ապագա բոլոր վճարումների ներկա արժեքի և հատուցման անվանական գումարի տարբերությունը ճանաչվում է որպես տոկոսային հասույթ:

Ապրանքների վաճառք

Ապրանքների վաճառքից ստացվող հասույթը ճանաչվում է, երբ՝

ա) Հնկերությունը գնորդին է փոխանցել ապրանքների սեփականության հետ կապված ռիսկերի և հատույցների նշանակալի մասը.

բ) Հնկերությունը չի պահպանում ոչ կառավարման շարունակական մասնակցություն, որը սովորաբար բխում է սեփականության իրավունքից, և ոչ էլ վաճառված ապրանքների նկատմամբ արդյունավետ վերահսկողություն.

գ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հասույթի գումարը.

դ) հավանական է, որ գործարքի հետ կապված տևտեսական օգուտները կհոսեն Հնկերություն.

ե) գործարքի հետ կապված կատարված կամ կատարվելիք ծախսումները հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ապրանքների (արտադրանքի) վաճառքից հասույթը ճանաչվում է, երբ ապրանքները առաքվում են և սեփականության իրավունքը փոխանցվում է:

Ծառայությունների մատուցում

Երբ ծառայությունների մատուցման գործարքի արդյունքը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել, գործարքից հասույթը ճանաչվում է՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործարքի ավարտվածության աստիճանի հիման վրա: Գործարքի արդյունքը կարելի է արժանահավատորեն գնահատել, եթե բավարարվեն հետևյալ բոլոր պայմանները՝

ա) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հասույթի գումարը.

բ) հավանական է, որ գործարքի հետ կապված տևտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Հնկերություն.

գ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործարքի ավարտվածության աստիճանը.

դ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել գործարքի համար կատարված և գործարքն ավարտելու համար անհրաժեշտ ծախսումները:

Պայմանագրի աշխատանքների ավարտվածության աստիճանը որոշվում է պայմանագրի աշխատանքների ուսումնասիրությամբ:

Տոկոս

Տոկոսները ճանաչվում են՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը:

4.12. Ընդհներ

Ճանաչում

- ա) շնորհը, որը ստացողի համար չի սահմանում որոշակի ապագա պայմանների կատարում, ճանաչվում է եկամտում, երբ շնորհի գծով մուտքերը ստացման եեքսակա են:
- բ) շնորհը, որը ստացողի համար սահմանում է որոշակի ապագա պայմանների կատարում, ճանաչվում է եկամտում միայն, երբ պայմանների կատարումը բավարարվում է:
- գ) ստացված շնորհները, եախքան հասույթի ճանաչման չափանիշները բավարարելը, ճանաչվում են որպես պարտավորություն:

Չափում

Ընդհները չափվում են ստացված կամ ստացվելիք ակտիվի իրական արժեքով:

4.13. Փոխառության ծախսումներ

Ճանաչում

Փոխառության ծախսումները ճանաչվում են որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում կատարվում (հաշվեգրվում) են:

4.14. Արտարժույթի փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքներ

Ֆունկցիոնալ արժույթ

Ֆունկցիոնալ արժույթը որոշելիս Հնկերությունը հաշվի է առնում ստորև նշված գործոնները՝

ա) արժույթը՝

- որը հիմնականում ազդում է ապրանքների և ծառայությունների վաճառքի գների վրա (ուսճախ այն արժույթը, որով իր ապրանքների և ծառայությունների վաճառքի գները սահմանվում և հաշվարկները կատարվում են), և
- այն երկրի արժույթը, որի մրցակցային գործոններն ու կանոններն են հիմնականում որոշում իր ապրանքների և ծառայությունների վաճառքի գները:

բ) արժույթ, որը հիմնականում ազդում է ապրանքների մատակարարման կամ ծառայությունների մատուցման համար անհրաժեշտ աշխատուժի, նյութական և այլ ծախսումների վրա (նշվածը հաճախ այն արժույթն է, որով նման ծախսումները սահմանվում և կատարվում են):

Հնկերության ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է:

Սկզբնական ճանաչում

Արտարժույթով գործառնությունը սկզբնապես ճանաչման պահին հաշվառվում է ֆունկցիոնալ արժույթով՝ արտարժույթի գումարի նկատմամբ կիրառելով ֆունկցիոնալ արժույթի և արտարժույթի միջև գործառնության ամսաթվի դրությամբ սփռք փոխանակման փոխարժեքը:

Հաջորդող հաշվետու ժամանակաշրջանների վերջի դրությամբ տեղեկատվության ներկայացում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին՝

- ա) արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով փական փոխարժեքը:
- բ) սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում (ներկայացվում) են գործառնության ամսաթվի փոխանակման փոխարժեքով և
- գ) իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում (ներկայացվում) են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխանակման փոխարժեքով:

Փոխարժեքային տարբերությունների ճանաչում

Փոխարժեքային տարբերությունները, որոնք առաջանում են դրամային հոդվածների մարման արդյունքում, կամ երբ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են մի փոխարժեքով, որը տարբերվում է տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանում դրանց սկզբնապես ճանաչման կամ նախորդ ֆինանսական հաշվետվություններում վերահաշվարկման փոխարժեքից, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում այն ժամանակաշրջանում, որում դրանք առաջացել են:

4.15. Ետհուրահարկ

Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների համար ընթացիկ հարկային պարտավորությունները (ակտիվները) չափվում են այն գումարով, որն ակնկալվում է, որ կվճարվի բյուջե (կփոխահատուցվի բյուջեից)՝ կիրառելով հարկերի դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնք ակնկալվում է, որ կիրառման մեջ կլինեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Այլ տեղեկատվության բացակայության դեպքում Ընկերությունը կիրառում է 18% դրույք՝ հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների և օգտագործվող նվազեցվող (հանվող) ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն զեղչվում (դիսկոնտավորվում):

Հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ստուգվում (վերանայվում) է: Ընկերությունը նվազեցնում է հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքն այն չափով, որքանով որ այլևս հավանական չէ, որ կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել: Ցանկացած այդպիսի նվազեցում վերականգնվում է այն չափով, որքանով որ հավանական է դառնում բավարար հարկվող շահույթի ստացումը:

Եկամուտ կամ ծախս ներկայացում

Ընթացիկ և հետաձգված հարկերը պետք է ճանաչվեն որպես եկամուտ կամ ծախս և ներառվեն տվյալ ժամանակաշրջանի շահույթի կամ վնասի մեջ, բացառությամբ հարկի այն մասի, որոնք վերաբերում են այն հոդվածներին, որոնք, նույն կամ տարբեր ժամանակաշրջանում, ճանաչված են՝

ա) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում՝ պետք է ճանաչվեն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, .

բ) ուղղակիորեն սեփական կապիտալում՝ պետք է ճանաչվեն ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընկերությունը շահույթ կամ վնասի, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի և սեփական կապիտալի հոդվածները ներկայացնում է՝ հանելով համապատասխան հարկային հետևանքները:

Հաշվանցում

Ընկերությունը ընթացիկ հարկային ակտիվները և ընթացիկ հարկային պարտավորությունները հաշվանցում է այն և միայն այն դեպքում, եթե՝

ա) ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, և՛

բ) մտադիր է՝ կամ հաշվարկն իրականացնել (ակտիվը կամ պարտավորությունը մարել) գուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

Ընկերությունը հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը հաշվանցում է այն և միայն այն դեպքում, եթե՝

ա) ունի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք հաշվանցելու հետաձգված հարկային ակտիվները հարկային պարտավորությունների դիմաց, և՛

բ) հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից՝

I. նույն հարկատուից (հարկվող միավորից), կամ՝

II. տարբեր հարկատուներից, որոնք մտադիր են կամ մարել ընթացիկ հարկային պարտավորությունները և ակտիվները զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվները և մարել պարտավորությունները միաժամանակ՝ յուրաքանչյուր ապագա ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում ակնկալվում է հետաձգված հարկային պարտավորությունների և ակտիվների զգալի գումարների մարում կամ փոխհատուցում:

4.16. Սխալներ

Ընկերությունը ուղղում է նախորդող ժամանակաշրջանի էական սխալները հետընթաց (բացառությամբ երբ անիրագործելի է կոնկրետ ժամանակաշրջանի վրա սխալի հետևանքների կամ դրա կուտակային հետևանքների որոշումը) դրանց հայտնաբերումից հետո հրապարակման համար հաստատված առաջին ֆինանսական հաշվետվությունների փաթեթում՝

ա) վերահաշվարկելով ներկայացված այն նախորդող ժամանակաշրջանի (ժամանակաշրջանների) համեմատելի գումարները, որոնցում տևյի է ունեցել սխալը, կամ

բ) եթե սխալը տևել է ունեցել նախքան մինչև ներկայացված ամենավաղ ժամանակաշրջանը, ապա ակտիվների, պարտավորությունների և սեփական կապիտալի սկզբնական մնացորդները վերահաշվարկելով ներկայացված նախորդող ամենավաղ ժամանակաշրջանի համար:

4.17. Հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում փոփոխություններ

Հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում փոփոխության հետևանքը, բացառությամբ ստորև շարադրվածի, ճանաչվում է առաջընթաց՝ արտացոլվելով շահույթի կամ վնասի մեջ՝

ա) փոփոխման ժամանակաշրջանում, եթե փոփոխությունն ազդում է միայն տվյալ ժամանակաշրջանի վրա, կամ

բ) փոփոխման ժամանակաշրջանում և հետագա ժամանակաշրջաններում, եթե փոփոխությունը երկուսի վրա էլ ազդում է:

Այնքանով, որքանով հաշվապահական հաշվառման գնահատման փոփոխությունն առաջացնում է ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություն կամ առնչվում է սեփական կապիտալի որևէ հոդվածի հետ, այն ճանաչվում է համապատասխան ակտիվի, պարտավորության կամ սեփական կապիտալի հոդվածի հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտման միջոցով՝ փոփոխության ժամանակաշրջանում:

Այն դեպքերում, երբ դժվար է տարբերակել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունը հաշվապահական հաշվառման գնահատման փոփոխությունից, այն դիտվում է որպես հաշվառման գնահատման փոփոխություն՝ համապատասխան բացահայտմամբ:

4.18. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում փոփոխություններ

Ընկերությունը փոփոխում է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը միայն այն դեպքում, եթե այդ փոփոխությունը՝

ա) պահանջվում է ՓՄԿ-ների ՖՀՄՍ-ով, կամ

բ) հանգեցնում է ֆինանսական հաշվետվություններում Ընկերության ֆինանսական վիճակի, ֆինանսական արդյունքների և դրամական հոսքերի վրա գործառնությունների, այլ դեպքերի և իրադարձությունների ազդեցության վերաբերյալ առավել արժանահավաստ և տեղին (ոչ նվաճող) տեղեկատվության ներկայացմանը:

Եթե Հնկերությունը հաշվապահական հաշվառման նոր քաղաքականությունը կիրառում է հետընթաց, ապա հաշվապահական հաշվառման նոր քաղաքականությունը կիրառում է նախորդող ժամանակաշրջանների համադրելի տեղեկատվության նկատմամբ՝ հետ զնալով այնքան ժամանակաշրջան, որքան քաղաքականության հետընթաց կիրառումը իրագործելի է: Հետընթաց կիրառությունը նախորդող ժամանակաշրջանի նկատմամբ իրագործելի չէ, քանի դեռ հնարավոր չէ որոշել այդ ժամանակաշրջանի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության սկզբնական և վերջնական մնացորդների կուտակային հետևանքը: Ըզգրտման հանրագումարը, որը վերաբերում է ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված ժամանակաշրջաններին նախորդող ժամանակաշրջաններին, վերագրվում է ամենավաղ ժամանակաշրջանում ներկայացված սեփական կապիտալի յուրաքանչյուր ազդեցություն կրած բաղադրիչի սկզբնական մնացորդին: Սովորաբար, ճշգրտումը վերագրվում է չբաշխված շահույթին: Այնուամենայնիվ, ճշգրտումը կարող է վերագրվել սեփական կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչի:

Երբ Հնկերության համար անիրագործելի է հաշվապահական հաշվառման նոր քաղաքականությունը կիրառել հետընթաց՝ բոլոր նախորդող ժամանակաշրջանների նկատմամբ նոր քաղաքականության կիրառման կուտակային հետևանքը որոշելու անկարողության պատճառով, ապա Հնկերությունը նոր քաղաքականությունը կիրառում է առաջընթաց՝ հետոսովոր ամենավաղ ժամանակաշրջանից սկսած: Այդ դեպքում Հնկերությունը հաշվի չի առնում ակտիվների, պարտավորությունների և սեփական կապիտալի՝ մինչ այդ ամսաթիվն առաջացող կուտակային ճշգրտման բաժինը: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություն թույլատրվում է, եթե նույնիսկ հնարավոր չէ այդ քաղաքականությունը առաջընթաց կիրառել ցանկացած նախորդող ժամանակաշրջանի համար:

4.19. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Հնկերությունը ճշգրտում է իր ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարները՝ հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած ճշգրտող դեպքերն արտացոլելու նպատակով:

Հնկերությունը չի ճշգրտում իր ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարները՝ հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած չճշգրտող դեպքերն արտացոլելու նպատակով:

Եթե շահաբաժինները առաջադրվում կամ հայտարարվում են հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո, Հնկերությունը չի ճանաչում այդ շահաբաժինները որպես պարտավորություն՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ:

5. Հաշվապահական կարևոր դատողությունները և գնահատման անորոշության հիմնական աղբյուրները

ՓՄԿ-ների ՖՀՄՄ-ին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմումը ղեկավարությունից պահանջում է կատարել դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք նշանակալի ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա: Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները վերանայվում են:

Անընդհատության հիմունք. Ղեկավարությունը պատրաստել է սույն ֆինանսական հաշվետվությունները անընդհատության հիմունքի հիման վրա: Ղեկավարության այս դատողությունները հիմնված են Հնկերության ֆինանսական վիճակի, ընթացիկ պլանների, շահութաբերության և ֆինանսական ռեսուրսների մատչելիության, ինչպես նաև Հնկերության ապագա գործունեության նկատմամբ մակրոտնտեսական վերջին փոփոխությունների ազդեցության վերլուծության հիման վրա:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ. Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը դատողության արդյունք է՝ հիմնված նման ակտիվի հետ կապված փորձի վրա: Ակտիվներում մարմնավորված ապագա տնտեսական օգուտները սպասվում են հիմնականում օգտագործմանը զուգընթաց: Այնուամենայնիվ, այնպիսի գործոններ՝ տնտեսական, ֆիզիկական կամ տեխնոլոգիական մաշվածությունները, հսճախ հանգեցնում են ակտիվի տնտեսական օգուտների նվազման: Ղեկավարությունը մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատում է ակտիվի ընթացիկ տեխնիկական վիճակին համապատասխան և ըստ այն գնահատված ժամանակաշրջանի, որի ընթացքում

Ընկերությունը կանխատեսում է ստանալ օգուտներ: Հաշվի են առնված հետևյալ հիմնական գործոնները-
ակտիվների կանխատեսվող օգտագործումը, գործառնական գործոններից և պահպանման ու սպասարկման
պլաններից կախված՝ մաշվածությունը և շուկայական պայմանների փոփոխություններից առաջացող
տեխնիկական և առևտրային մաշվածությունը:

Ակտիվների արժեզրկումը և պահուստների հաշվառումը. Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի
համար Ընկերությունը գնահատում է ակտիվների փոխհատուցվող գումարի հաշվեկշռային արժեքից
եվազման հայտանիշները: Փոխհատուցվող արժեքն իրենից ներկայացնում է օգտագործման արժեքից և
վաճառքի համար անհրաժեշտ ծախսերով նվազեցված ակտիվի իրական արժեքներից մեծագույնը: Եթե
հայտնաբերվում են եվազման հայտանիշներ, հաշվեկշռային արժեքը եվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող
արժեքը: Եվազման չափը հաշվառվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին
հաշվետվությունում՝ այն ժամանակահատվածում, որում եվազումը բացահայտվել է: Եթե պայմանները
փոխվում են, և ղեկավարությունը որոշում է, որ ակտիվների արժեքն ավելացել է, արժեզրկման պահուստը
ամբողջությամբ կամ մասամբ հակադարձվում է:

Արժեզրկման խմբային գնահատման ենթակա դեբիտորական պարտքերի խմբում ապագա դրամական
միջոցների հոսքերը գնահատվում են պայմանագրային դրամական հոսքերի և համապատասխան ակտիվների
ժամկետանց դառնալու գծով ղեկավարության փորձի հիման վրա, որը հետևանք է անցյալ ժամանակաշրջանի
կորստի ղեկքերի և ժամկետանց գումարների վերականգնման հաջողության:

Ներկայումս գոյություն չունեցող անցյալ պայմանների ազդեցությունը վերացնելու և անցյալում գոյություն
չունեցող, բայց ներկայումս առկա պայմանների ազդեցությունն արտացոլելու նպատակով անցյալ փորձը
ճշգրտվում է ընթացիկ դիտարկելի տվյալների հիման վրա:

6. Հիմնական միջոցներ

	Շենքեր	Հողա- մաս	Մեքենա- սարքավորում- ներ	Արտադրա- կան գույք	Տրանս- պորտա- յին միջոց- ներ	Ընդամենը
Արժեք						
Մնացորդ առ 01.01.2020թ.	359,984	-	263,413	468,270	58,373	1,150,040
Չեղբերում	4,800		287,160	27,664	2,200	321,824
Կապիտալացում	-		-	92,220	-	92,220
Պակասեցում	-		-	(21,495)	-	(21,495)
Մնացորդ առ 31.12.2020թ.	364,784	-	550,573	566,659	60,573	1,542,589
Չեղբերում		12,345	25,382	28,650	12,950	79,327
Կապիտալացում	51,388		2,252	24,357	-	77,997
Պակասեցում	-		-	-	-	-
Մնացորդ առ 31.12.2021թ.	416,172	12,345	578,207	619,666	73,523	1,699,913
Մաշվածություն						
Մնացորդ առ 01.01.2020թ.	110,073		136,290	254,218	34,181	534,762
Տարվա մաշվածություն	7,471		61,748	35,039	8,085	112,343
Պակասեցում	-		-	(21,495)	-	(21,495)
Մնացորդ առ 31.12.2020թ.	117,544		198,038	267,762	42,266	625,610
Մնացորդ առ 01.01.2021թ	117,544		198,038	267,762	42,266	625,610
Տարվա մաշվածություն	7,644		74,086	36,340	5,554	123,624
Պակասեցում	-		-	-	-	-
Մնացորդ առ 31.12.2021թ.	125,188		272,124	304,102	47,820	749,234
Հաշվեկշռային արժեք						
Առ 31.12.2020թ.	247,240	-	352,535	298,897	18,307	916,979
Առ 31.12.2021թ.	290,984	12,345	306,083	315,564	25,703	950,679

Հիմնական միջոցներում ներառված են նաև ֆինանսական վարձակալությամբ ստացված 311,914 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով հիմնական միջոցներ՝ ֆերմենտատորներ, տրակտորներ և շշայցման հոսքագիծ:

7. Պաշարներ

Հազար դրամ	31.12.2021թ.	31.12.2020թ.
Հումք և կյուֆեր (կոնյակի սպիրտ)	2,752,518	3,068,784
Գնովի կիսապատրաստուքներ (օժանդակ կյուֆեր)	542,863	434,825
Պատրաստի արտադրանք	10,846	4,644
Ընդամենը	3,306,227	3,508,253

8. Առևտրական դեբիտորական պարտքեր

Այս հոդվածում ներկայացված են ապրանքների վաճառքների գծով առկա դեբիտորական պարտքերը: Պարտքային ռիսկի շարունակական գնահատումը կատարվում է դեբիտորների ֆինանսական վիճակի հիման վրա, և համապատասխան դեպքերում ստեղծվում է հնարավոր պարտքային կորուստների գծով պահուստավորում: Ընկերության պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը և արժեզրկումից կորուստները

բացահայտված են Ծանոթագրություն 22-ում:

9. Տրված կանխավճարներ

Այս հոդվածում ներկայացված գումարն առ 31.12.2021թ. դրությամբ իրենից ներկայացնում է օժանդակ նյութերի ձեռքբերման տրված կանխավճարները:

10. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

<i>Հազար դրամ</i>	31.12.2021թ.	31.12.2020թ.
Ընթացիկ հաշիվ ՀՀ դրամով	357	245
Ընթացիկ հաշիվ ՌԴ ռուբլով	-	33,877
Դրամարկդ	13	269
Ընդամենը	370	34,391

Հաշվետու ժամանակաշրջանների վերջի դրությամբ դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների օգտագործման որևէ սահմանափակում չկա:

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների հետ կապված պարտքային և արժուքային ռիսկերին Ընկերության ենթարկվածությունը բացահայտված է Ծանոթագրություն 2222-ում:

11. Կանոնադրական կապիտալ

Ընկերության կանոնադրական կապիտալը կազմում է 388,281 հազար դրամ, որից 52,281 հազար դրամ (բաժնեմասի չափը՝ 13,465 տոկոս) պատկանում է Ռուբեն Գորոյանին, իսկ 336,000 հազար դրամ (բաժնեմասի չափը՝ 86,535 տոկոս) Մամվել Գորոյանին: Ընկերության բոլոր բաժնեմասերը տեղաբաշխված են և լրիվ վճարված:

12. Երկարաժամկետ բանկային վարկեր և փոխառություններ

31.12.2021թ. դրությամբ բանկային վարկերը բաղկացած են «Ակրա-Կրեդիտ Ազրիկոլ Բանկ» ՓԲԸ-ից ստացված վարկերից՝ 2,426,020 ԱՄՆ դոլար (31.12.2020թ.՝ 1,954,873 ԱՄՆ դոլար) գումարով տարեվերջյան մնացորդով: Այդ վարկերը ենթակա են վճարման հաշվետու ամսաթվից հետո 4 տարիների ընթացքում (տարեկան տոկոսադրույքը կազմում է 8.5-12%):

Վերոնշյալ վարկային պարտավորությունների համար որպես ապահովման միջոց է հանդիսացել մասնակցներին պատկանող անձնական անշարժ գույքերի գրավադրումը, մասնակցի անձնական երաշխավորությունը, Ընկերությանը պատկանող Արմյան քաղաքում գտնվող շենքը և Ընկերության շրջանառու միջոցները:

13. Ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորություններ

<i>Հազար դրամ</i>	2021	2020
Մնացորդ առ 1 հունվարի	259,003	72,447
Պարտավորության ավելացում	-	289,705
Պարտավորության նվազում	(99,558)	(48,978)
Չկրած տոկոսային ծախսեր	20,724	(17,557)
Վճարված տոկոսներ	(19,365)	(36,614)

Մնացորդ առ 31 դեկտեմբերի

160,804

259,003

14. Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր

Այս հոդվածում ներկայացված են ապրանքների և ծառայությունների ձեռքբերման գծով մատակարարներին վճարվելիք գումարներ: Առևտրական կրեդիտորական պարտքերի հետ կապված իրացվելիության ռիսկերի վերլուծությունը նկարագրված է ծանոթագրություն 22-ում:

15. Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

15.1. Ճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները կապված են ստորև նշված հոդվածների հետ.

Հազար դրամ	Ակտիվներ		Պարտավորություններ		Չուտ	
	31.12.20թ.	31.12.21թ.	31.12.20թ.	31.12.21թ.	31.12.20թ.	31.12.21թ.
Հիմնական միջոցներ	-	-	(37,629)	(41,085)	(37,629)	(41,085)
Վաստակած արձակուրդների գծով	10,890	16,047	-	-	10,890	16,047
Չուտ հարկային ակտիվ (պարտավորություն)	10,890	16,047	(37,629)	(41,085)	(26,739)	(25,038)

15.2. Փոփոխություններ ժամանակավոր տարբերություններում տարվա ընթացքում

Հազար դրամ	01.01.21թ.	2021թ.-ին ճանաչված	31.12.21թ.	01.01.20թ.	2020թ.-ին ճանաչված	31.12.20թ.
Հիմնական միջոցներ	(37,629)	(3,456)	(41,085)	(41,612)	3,983	(37,629)
Վաստակած արձակուրդների գծով	10,890	5,157	16,047	-	10,890	10,890
Ընդամենը	(26,739)	1,701	(25,038)	(41,612)	14,873	(26,739)

16. Հասույթ

2021թ.-ին հասույթը կազմել է 4,738,640 հազար դրամ, այդ թվում՝ պատրաստի արտադրանքի իրացումից՝ արտահանման միջոցով 2,456,880 հազար դրամ (2020թ.-ին՝ 3,885,843 հազար դրամ), համատեղ գործունեության մասով՝ 2,153,371 հազար դրամ (2020թ.-ին՝ 1,482,608 հազար դրամ):

17. Վաճառքի ինքնարժեք

Հազար դրամ	2021թ.	2020թ.
Նյութաձախս	1,620,757	1,691,002
Աշխատավարձ և սոցիալական ապահովության վճարներ	159,260	125,478
Կոմունալ ծախսեր	75,369	112,525
Մաշվածություն	65,383	50,873
Ծախսեր՝ համատեղ գործունեության մասով	1,606,317	1,209,305
Ընդամենը	3,527,086	3,189,183

18. Իրացման ծախսեր

Սույն հոդվածում հիմնականում ներառված է արտադրանքի իրացման հետ կապված փաթեթավորման ծախսերը: 2021թ.-ին այդ ծախսերը կազմել են 141,173 հազար դրամ (2020թ.-ին՝ 70,576 հազար դրամ):

19. Ֆինանսական ծախսեր

Սույն հոդվածում ներկայացված են վարկերի գծով տոկոսային ծախսերը (տե՛ս Ծանոթագրություն 12), 2021թ.-ին այդ ծախսերը կազմել են 100,621 հազար դրամ, և ֆինանսական վարձակալության գծով ծախսերը:

20. Շահութահարկի գծով ծախս

<i>Հազար դրամ</i>	<u>2021թ.</u>	<u>2020թ.</u>
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախս	33,761	76,537
Հետաձգված հարկի գծով ծախս (օգուտ)՝ կապված ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և մարման հետ	<u>(1,701)</u>	<u>(8,875)</u>
Ընդամենը	<u>32,060</u>	<u>67,662</u>

Ընկերության կիրառվող հարկի դրույքը 18% է (2020թ.՝ 18%):

Շահութահարկի փաստացի (գործող) տոկոսադրույքի համապատասխանեցում.

<i>Հազար դրամ</i>	<u>2021թ.</u>	%	<u>2020թ.</u>	%
Շահույթ նախքան հարկումը	665,031		159,651	
Շահութահարկ ընթացիկ դրույքաչափով	119,705	18.0	28,737	18.0
Ջուտ չևիվազեցվող ծախսեր (չհարկվող եկամուտներ)	(87,645)	(13.2)	38,925	24.3
	<u>32,060</u>	<u>4.8</u>	<u>67,662</u>	<u>42.3</u>

21. Կապակցված կողմերի գործարքներ

a. Կապակցված կողմերի հետ գործարքները իրականացվել են շուկայական պայմաններով:

b. Գործարքներ այլ կողմերի հետ

<i>Հազար դրամ</i>	Գործարքի գումար	Գործարքի գումար	Չմարված մնացորդ	Չմարված մնացորդ
	2021թ.	2020թ.	2021թ.	2020թ.
Ընկերության մասնակիցներից ստացված փոխառություններ	184,500	613,940	-	-
Ընկերության մասնակիցներին տրված փոխառություններ	1,245,790	557,610	182,250	-

c. Առանցքային կառավարչական անձնակազմի հատուցումներ

Տնօրենի հատուցումները տարվա ընթացքում եղել են հետևյալը.

<i>Հազար դրամ</i>	<u>2021թ.</u>	<u>2020թ.</u>
Աշխատավարձ	<u>3,483</u>	<u>3,493</u>
	<u>3,483</u>	<u>3,493</u>

22. Ֆինանսական ռիսկի կառավարման ուղղությունները

a. Ընդհանուր ակնարկ

Ընկերությունը ենթարկված է ֆինանսական գործիքների օգտագործումից առաջացող հետևյալ ռիսկերին՝

- պարտքային ռիսկ
- իրացվելիության ռիսկ
- շուկայական ռիսկ

Սույն ծանոթագրությունում ներկայացվում է տեղեկատվություն՝ վերոնշյալ ռիսկերից յուրաքանչյուրին Ընկերության ենթարկվածության մասին, այդ ռիսկերը չափելու և կառավարելու, ինչպես նաև կապիտալի կառավարման գծով Ընկերության նպատակներն ու քաղաքականությունը: Հավելյալ թվային բացահայտումները ներառված են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների տարբեր հատվածներում:

Ընկերության ռիսկերի կառավարման ռազմավարությանն ու ընթացակարգերի սահմանման ու վերահսկման ընդհանուր պատասխանատվությունը կրում է ղեկավարությունը:

Ընկերությունը, վերապատրաստումների, կառավարման ստանդարտների և ընթացակարգերի միջոցով ձգտում է ստեղծել կարգապահական և կառուցողական վերահսկողական միջավայր, որում բոլոր աշխատակիցները կհասկանան իրենց դերն ու պարտականությունները:

b. Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը վերաբերում է այն ռիսկին, որ կողմը՝ իր պայմանագրով սահմանված պարտականությունների չկատարմամբ, Ընկերության համար կառաջացնի ֆինանսական կորուստ, և հիմնականում առաջանում է Ընկերության պատվիրատուներից ստացվելիք դեբիտորական պարտքերից և տրված փոխառություններից:

Առևտրական դեբիտորական պարտքերը հիմնականում ընդգրկում են ապրանքների վաճառքի դիմաց ստացվելիք գումարները:

Ֆինանսական գործիքներից առաջացող պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ եղել է.

	Հաշվեկշռային արժեք	
	31.12.2021թ.	31.12.2020թ.
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր (Շանոթ. 8)	1,052,195	1,142,340
Տրված փոխառություններ	182,250	-
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (Շանոթ. 10)	370	34,391
	1,234,815	1,176,731

c. Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Ընկերությունը դժվարություններ կունենա այն ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոց կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Իրացվելիության կառավարման հետ կապված Ընկերության մոտեցումն է, որքան հնարավոր է ունենալ բավարար իրացվելի միջոցներ իր ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին կատարելու համար՝ ինչպես նորմալ, այնպես էլ լարված պայմաններում՝ առանց իր համբավը ռիսկի ենթարկելու և առանց անընդունելի վնասներ կրելու:

**«Սամկոն» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ**

Ընկերությունը կառավարում է իրացվելիության ռիսկը՝ շարունակաբար մոնիթորինգի ենթարկելով կանխատեսված և փաստացի դրամական հոսքերը, ինչպես նաև ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետներն իրար համապատասխանեցնելով:

d. Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ շուկայական գների փոփոխությունները, ինչպիսիք են արտարժույթի փոխարժեքները, տոկոսադրույքները, կազդեն Ընկերության շահույթի կամ վնասի և ֆինանսական գործիքների արժեքների վրա: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը պահպանել ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ օպտիմալացնելով հատույցը:

ա) Արտարժույթի ռիսկ

Ընկերությունն իրականացնում է արտարժույթով արտահայտված գործարքներ, հետևաբար առաջացնում է արտարժույթի փոխարժեքի տատանումներին ենթարկվածություններ: Արտարժույթի ռիսկին ենթարկվածություններն Ընկերությունը չի կառավարում:

Ընկերության արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվների և դրամային պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ հետևյալն են.

Ֆինանսական ակտիվ / պարտավորություն	31.12.2021թ.			31.12.2020թ.		
	USD	EUR	RUR	USD	EUR	RUR
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	-	33,877
Դեբիտորական պարտքեր Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	32,192	13,869	975,039	1,046	1,160	1,082,186
Բանկային վարկեր և փոխառություններ	(14,185)	-	(164,953)	(8,836)	(24,948)	(39,644)
Արտարժույթային զուտ ենթարկվածություն	(1,337,302)	-	-	(1,554,969)	-	-
	(1,319,295)	13,869	810,086	(1,562,759)	(23,788)	1,076,419

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ԿԲ սահմանած փոխարժեքները, ինչպես նաև տարվա ընթացքում կիրառված միջին փոխարժեքները ներկայացված են ստորև.

Դրամով	Միջին փոխարժեքներ		Հաշվետու ամսաթվի փոխարժեք	
	2021թ.	2020թ.	31.12.2021թ.	31.12.2020թ.
1 ԱՄՆ Դոլար	503.81	489.2	480.14	522.59
1 ԵՎԸՈ	596.65	558.39	542.61	641.11
1 Ռուսական Ռուբլի	6.84	6.8	6.42	7.02

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է շահույթ հարկումից հետո ցուցանիշի զգայունությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գործող արտարժույթի փոխարժեքների ուժեղացման դեպքում: Արտարժույթային փոխարժեքների թուլացումը կհանգեցնի հակառակ էֆեկտի:

հազար դրամ	31.12.2021թ.		31.12.2020թ.	
	Շահույթի վրա ազդեցություն	Սեփական կապիտալի վրա ազդեցություն	Շահույթի վրա ազդեցություն	Սեփական կապիտալի վրա ազդեցություն
EUR ուժեղացում 10%-ով	1,387	1,387	(2,379)	(2,379)
USD ուժեղացում 10%-ով	(131,930)	(131,930)	(156,276)	(156,276)
RUR ուժեղացում 10%-ով	81,008	81,008	107,642	107,642

բ) Տոկոսադրույքային ռիսկ

Տոկոսադրույքների փոփոխություններն ազդում են ուղղակիորեն փոխառությունների և փոխատվությունների վրա՝ փոփոխելով դրանց իրական արժեքը (ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիք) կամ դրանց ապագա դրամական հոսքերը (փոփոխական տոկոսադրույքով գործիք): Ղեկավարությունը չունի ֆորմալ քաղաքականություն՝ որոշելու, թե Հնկերությունն ինչքանով պետք է ենթարկված լինի փոփոխական, և ինչքանով ֆիքսված դրույքներին: Այնուամենայնիվ, նոր փոխառությունների ձեռքբերման կամ տրամադրման դեպքում ղեկավարությունն օգտագործում է իր դատողությունը, որպեսզի որոշի, թե մինչև մարումն ընկած ակնկալվող ժամկետում Հնկերության համար որը կլինի առավել նպաստավոր՝ փոփոխական, թե ֆիքսված տոկոսադրույքը:

Հնկերությունը 31 դեկտեմբերի 2021թ. չունի տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվներ կամ պարտավորություններ:

‘000 դրամ	Հաշվեկշռային արժեք	
	31.12.2021թ □	31.12.2020թ □
Ֆինանսական ակտիվներ	182,250	-
Ֆինանսական պարտավորություններ	1,341,724	1,559,965
Չուտ հաշվեկշիռ	(1,159,474)	(1,559,965)

23. Վարձակալության պայմանագրեր

a. Հնկերությունը հաշվետու ժամանակաշրջանում ունեցել է գործառնական վարձակալությամբ վերցված տարածք Արուսյան քաղաքում, գործառնական վարձակալությամբ տրված ակտիվներ չունի:

b. Ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորություններ

Հնկերությունն իր արտադրական սարքավորումների մի մասը ձեռք է բերել ֆինանսական վարձակալությամբ: Վարձակալության ժամկետը 4-5 տարի է:

Ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորությունների հիմքում ընկած տոկոսադրույքը ֆիքսված է պայմանագրի կնքման ամսաթվին և կազմում է տարեկան 11.5 տոկոս և 9 տոկոս:

24. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Իրական արժեքների գնահատման նպատակն է ստանալ մոտավոր այն գումարը, որով ֆինանսական գործիքը կարող է փոխանակվել իրազեկ ու պատրաստակամ և անկախ կողմերի միջև գործարքում: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և սուբյեկտիվ դատողությունների օգտագործումը, իրական արժեքը չպետք է մեկնաբանվի որպես մի գումար, որը հնարավոր կլինի ստանալ ակտիվների անհապաղ վաճառքից կամ պարտավորությունների մարումից:

Ղեկավարությունը գտնում է, որ ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները մոտավորապես հավասար են իրենց իրական արժեքներին:

Իրական արժեքը որոշվում է՝ զեղչելով համապատասխան դրամական միջոցների հոսքերը՝ օգտագործելով նմանատիպ գործիքների գծով շուկայական տոկոսադրույք:

25. Պայմանականություններ

Բիզնես միջավայր

Հայաստանի Հանրապետությունը գտնվում է քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունների փուլում: Չկան բիզնեսի և վերահսկողական այնպիսի զարգացած ենթակառուցվածքներ, ինչպիսիք կան ավելի հասուն շուկայական տնտեսություններում: Ավելին, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել ֆինանսական շուկաների գործունեությունը և վերջիններս ոչ միշտ են ճիշտ արտացոլում ֆինանսական գործիքների արժեքը: Հետագա տնտեսական աճի հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է և տարածաշրջանային անկայունությունը: Աղքատության մակարդակը շարունակում է բարձր մնալ, ինչն ազդում է համընդհանուր գնողունակության և պահանջարկի վրա:

Ֆինանսական ահշվետվությունները արտացոլում են Հնկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա բիզնես միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատումը: Բիզնես միջավայրի ապագա փոփոխությունները կարող են տարբերվել Ղեկավարության գնահատումներից:

Ապահովագրություն

ՀՀ-ում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում: Ներմուծվում են զարգացած երկրներում վաղուց կիրառելի ապահովագրական գործիքներ:

Հաշվետու տարվա վերջի դրությամբ Հնկերությունը իրականացրել է ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն (ԱՊՊԱ):

Քանի դեռ չի իրականացված ակտիվների ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Հնկերության ֆինանսական վիճակի և ֆինանսական արդյունքների վրա:

Հասակակա հայցեր

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի և սույն ֆինանսական հաշվետվությունների վավերացման ամսաթվի դրությամբ Հնկերության դեմ հարուցված դատական հայցեր չկան:

Երաշխավորություններ

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Հնկերության կողմից տրամադրված երաշխավորություններ չեն նդել:

Հարկերի հաշվառման անորոշություններ և պարտականություններ

ՀՀ հարկային համակարգը, հարկային հարաբերությունները կարգավորվում է հիմնականում ՀՀ հարկային օրենսգրքով: Օրենսդրությունում փոփոխությունները, պաշտոնական պարզաբանումները կամ իրազեկումները, դատական մարմինների որոշումները, օրենսդրության տարբերեցումները, տարաբնույթ մեկնաբանությունները առաջացնում են հարկային պարտավորությունների գնահատման անորոշություններ: Ներկայացված և վճարված հարկային պարտավորությունների ճշտությունը ենթակա է ստուգման հարկային մարմինների կողմից, որոնք խախտումների համար իրավասու են առաջադրել տույժեր, տուգանքներ: Հարկային պարտավորությունները չեն կարող փոփոխվել, եթե դրանք վերաբերում են երեք տարուց ավել վաղեմությանը:

Ղեկավարությունը որոշում է, թե արդյոք հարկավոր է դիտարկել յուրաքանչյուր հարկային անորոշությունն առանձին կամ մեկ և ավելի հարկային անորոշությունների հետ միասին՝ կախված նրանից, թե որ մտնեցումն է թույլ տալիս լավագույնս կանխատեսել անորոշության լուծումը: Ղեկավարությունը ենթադրում է, որ հարկային մարմինը կստուգի այն գումարները, որոնք նա իրավունք ունի ստուգելու և այդ ստուգումները կատարելիս՝ կունենա համապատասխան տեղեկություններին վերաբերող ամբողջական տեղեկատվություն:

Ղեկավարությունը գտնում է, որ ճիշտ է ճանաչել հարկային պարտավորությունները: Այնուամենայնիվ, հարկային մարմինը կարող է ունենալ Հնկերության կողմից հաշվարկված և ներկայացված հարկային պարտավորությունների վերաբերյալ այլ մեկնաբանություններ, որոնք կարող են ի հայտ գալ ստուգումների, ուսումնասիրությունների ընթացքում:

26. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

2022թ. փետրվարի 24-ին սկսված ռուս-ուկրաինական ռազմական հակամարտությունը հանգեցրել է և շարունակում է հանգեցնել զգալի զոհերի, բնակչության տեղահանման, ենթակառուցվածքների վնասման և Ռուսաստանում տնտեսական գործունեության խաթարման:

Ի պատասխան՝ բազմաթիվ երկրներ, այդ թվում՝ ԵՄ-ն, Շվեյցարիան, Մեծ Բրիտանիան, ԱՄՆ-ն, Կանադան, Ճապոնիան և Ավստրալիան, տնտեսական պատժամիջոցներ են կիրառել Ռուսաստանի (և որոշ դեպքերում՝ Բելառուսի) նկատմամբ:

Բացի պատժամիջոցների սահմանափակումից, մեծ թվով խոշոր պետական և մասնավոր կազմակերպություններ հայտարարել են կամավոր գործողությունների մասին՝ Ռուսաստանի և Բելառուսի հետ բիզնես գործունեությունը սահմանափակելու համար: Այս գործողությունները ներառում են Ռուսաստանում/Բելառուսում ակտիվների օտարման կամ գործունեությունը դադարեցնելու պլաններ, այս երկրներ արտահանման կամ ներմուծման կրճատում և ծառայությունների մատուցման դադարեցում:

Ռուս-ուկրաինական ռազմական հակամարտությունը և դրա հետ կապված իրադարձությունները տեղի են ունենում զլոբալ տնտեսական զգալի անորոշության և անկայունության ժամանակաշրջանում, և հետևանքները, ամենայն հավանականությամբ, կազդեն և կվատարացնեն ընթացիկ շուկայական պայմանները:

Համաշխարհային տնտեսության և խոշոր ֆինանսական շուկաների վրա վերոնշյալ հանգամանքների ունեցած բացասական ազդեցության հետևանքները անուղղակիորեն կարող են որոշակի ազդեցություն ունենալ նաև Հնկերության գործունեության վրա: Վերոնշյալ հանգամանքների ամբողջական ազդեցությունը Հնկերության գործունեության վրա գնահատել հնարավոր չէ, այնուամենայնիվ, դեկավարությունը գտնում է, որ այս հանգամանքներն էական ազդեցություն չեն ունենա Հիմնադրամի ֆինանսավորման, ինչպես նաև ընթացիկ գործունեության և ծրագրերի իրականացման վրա:

Ճշգրտող այլ դեպքեր կամ էական չճշգրտող դեպքեր տեղի չեն ունեցել հաշվետու ամսաթվից (31.12.2021թ) հետո մինչև վավերացման ամսաթիվը (14.06.2022թ.) ընկած ժամանակահատվածում:

27. Ֆինանսական հաշվետվությունների վավերացում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են հրապարակման համար 2021թ. հունիսի 14-ին՝ տնօրեն Մամվել Գորոյանի և գլխավոր հաշվապահ Մանվել Մկրտչյան կողմից:

Տնօրեն

Մամվել Գորոյան

Գլխավոր հաշվապահ

Մանվել Մկրտչյան